

Teória mediálnej výchovy

1. Edukačná funkcia médií. Prístupy pedagogickej teórie, teórie masmediálnej komunikácie, mediálnej praxe.
2. Médiá ako predmety a prostriedky učenia (sa). Médiá ako špeciálny učebný obsah. Médiá ako zdroje (nosiče) vzdelávacieho obsahu. Učenie (sa) z médií a prostredníctvom médií. Učenie (sa) o médiách. Mediálna didaktika. Mediálna výchova. Mediálna pedagogika. Terminologické vymedzenia základných pojmov podľa prístupu odborníkov (Buckingham, Baacke, Schorb) a ďalších.
3. Definičné vymedzenia cieľových kategórií učenia (sa) o médiách (mediálnej výchovy) – mediálna gramotnosť, mediálne kompetencie. Multidimenzionálny koncept mediálnej kompetencie (gramotnosti) (Aufenanger, Potter).
4. Vplyvy médií na základnú povahu učenia (sa) (priebeh, štruktúra, kontext). Vplyv médií na podstatu inštitucionálneho školského učenia (sa).
5. Charakteristika printových, auditívnych, audiovizuálnych ako edukačných objektov a prostriedkov.
6. Nové médiá ako objekty a nástroje učenia (sa). Elektronické učenie sa (e-learning). Videokonferencie. Teleteaching.
7. Komeracionalizovaná mediálna výučba – edutainment. Základné znaky, typológia mediálnych produktov.
8. Druhy učenia (sa) o médiách, z médií a prostredníctvom médií. Zámerné a náhodné, inštitucionálne a neinštitucionálne.
9. Gnozeocentrické, axiocentrické, semiocentrické a praxocentrické učenie (sa) o médiách, z médií a prostredníctvom médií.
10. Štýly učenia (sa) z médií a prostredníctvom médií. Senzorický, kognitívny a sociálny štýl.
11. Produktívne zameraná mediálna výchova ako praktické a reflexívno-praktické učenie (sa) o médiách. Teoreticko-konceptné a didaktické východiská, praktická aplikácia v edukačnej praxi podľa prístupov nemeckej činnostnej mediálnej pedagogiky.
12. Receptívne zameraná mediálna výchova ako reflexívno-interpretatívne a hodnotiace učenie (sa) o médiách. Teoreticko-konceptné a didaktické východiská, praktická aplikácia v edukačnej praxi.
13. Učenie (sa) o médiách ako špecifický edukačný systém v organizačných štruktúrach edukácie na Slovensku.
14. Teoretické koncepcie mediálnej výchovy ako integrované súčasť štátnych a školských vzdelávacích programov na Slovensku.
15. Implementácia mediálnej výchovy do terciárneho vysokoškolského stupňa vzdelávania na Slovensku a vo vybraných európskych krajinách. Inštitucionálna základňa. Problémové oblasti.

16. Masmédiá ako súčasť systému mediálnej výchovy v kontexte celoživotného vzdelávania – význam, úlohy. Príklady programov mediálnej výchovy v masmédiách na Slovensku a v zahraničí.
17. Základný a aplikovaný výskum z mediálnej výchovy. Výskumné projekty rozvoja mediálnych kompetencií rôznych vekových skupín populácie v SR a v zahraničí.
18. Rozvoj mediálnej pedagogiky ako odboru práce. Profesia mediálneho pedagóga. Podmienky Slovenska v komparácii s inými krajinami (Česko, Nemecko).
19. Koncepcia rozvoja systému učenia (sa) o médiách (mediálnej výchovy) v podmienkach SR .
20. Teória učenia (sa) o médiách – aktuálne teoretické problémy.

Odporúčaná literatúra a zdroje:

BRESTOVANSKÝ, M.: *Úvod do mediálnej výchovy*. Trnava : PF TU, 2010. 88 s. ISBN 978-80-8082-396-2.

BUCKINGHAM, D.: *Media education : literacy, learning and contemporary culture*. Cambridge : Polity Press ; Malden : Polity Press, 2003. 215 p. ISBN 0-7456-2830-3.

HÜTHER, J. – SCHORB, B. (Hrsg): *Grundbegriffe der Medienpädagogik*. München : KoPäd Verl., 2010. 480 s. ISBN 978-3-86736-098-2.

JIRÁK, J.: Podmínky a limity zvyšování mediální gramotnosti v českém prostředí. In: *Mediální pedagogika v teorii a praxi : Zborník príspevkov z medzinárodnej odbornej konferencie o mediálnej výchove a pedagogike na ZČU v Plzni, 17. – 18. 6. 2009*. Plzeň : PF ZČÚ, 2010. ISBN 978-80-7043-851-0, s. 12 – 16.

JIRÁK, J. – WOLÁK, R.: Východiska a témata mediální výchovy. In: *Soft competence v informační společnosti : Zborník z odbornej konferencie s medzinárodnou účasťou v hoteli Zámek Zábřeh v Ostravě-Zábřehu, 13.3. 2008*. Ostrava : Ostravská univerzita, 2008. ISBN 978-80-7368-513-3, s. 40 – 51.

KAČINOVÁ, V.: Médiá ako významné edukačné objekty a prostriedky – o východiskách zodpovednosti médií vo vzťahu k deťom a mládeži. In: *Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie Nové trendy v Marketingu – Zodpovednosť v podnikaní na Smolenickom zámku, 6. – 7. 11. 2012*. [CD-rom]. Trnava : FMK UCM, 2012. ISBN 978-80-8105-444-0, s. 46 – 53.

KAČINOVÁ, V.: *Teória a prax mediálnej výchovy : mediálna výchova ako súčasť všeobecného školského vzdelávania*. Trnava : Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, 2015. 253 s. ISBN 978-80-8105-763-2.

KAČINOVÁ, V.: Mediálna výchova v rodine. In: *Rodina a médiá : XXIII. Medzinárodný kongres rodiny. Zborník zo svetovej vedeckej konferencie v Ružomberku, 5. – 7. septembra 2008*. Ružomberok : FF KÚ, 2009. ISBN 978-80-804-421-9, s. 377 – 386.

KAČINOVÁ, V.: Terminologické problémy mediálnej výchovy. In: *Communication Today*, ISSN 1338-130X, 2012, roč. 2, č. 2, s. 24 – 39.

KAČINOVÁ, V.: Produktívne zameraná mediálna výchova ako súčasť výučbového procesu na slovenských školách. In: *Megatrendy a médiá 2016*. Trnava : FMK UCM (v tlači)

Koncepcia mediálnej výchovy v Slovenskej republike v kontexte celoživotného vzdelávania, schválená uznesením vlády SR č. 923 zo 16. decembra 2009. In: *Učiteľské noviny*, 25.1.2010, roč. LVIII, s. 25 – 32.

KAČINOVÁ, V. – KOLČÁKOVÁ, V.: Spôsoby začlenenia mediálnej výchovy do obsahu školského vzdelávania na slovenských stredných školách. In: *Mediálna výchova a kultúrna identita – Megatrendy & médiá 2012*. Trnava : FMK UCM, 2012. ISBN 978-80-8105-393-1, s. 70 – 92.

MASTERMANN, L.: Media education : theoretical issues and practical possibilities. In: *Prospects*, ISSN 0304-3045, 1983, vol. 13, no. 2, p. 183 – 191.

PETRANOVÁ, D. – VRABEC, N.: *Mediálna výchova pre učiteľov stredných škôl*. Trnava : FMK UCM, IMEC, 2011. 221 s. ISBN 978-80-8105-248-4.

PETRANOVÁ, D.: *Mediálna gramotnosť seniorov*. Fakulta masmediálnej komunikácie UCM v Trnave: Trnava, 2013. 324 s. ISBN 978-80-8105-496-9.

POLÁKOVÁ, E.: *Mediálne kompetencie : Úvod do problematiky mediálnych kompetencií. Zväzok I*. Trnava : FMK UCM, 2007. 144 s. ISBN 978-80-89220-65-6.

POTTER, W. J.: *Media literacy*. Thousand Oaks, California : Sage Publications, 2005. 262 p. ISBN 1-4129-0989-9.

PRŮCHA, J. -WALTEROVÁ, E. – MAREŠ, J.: *Pedagogický slovník*. Praha : Portál, 2008. 322 s. ISBN: 978-80-7367-416-8.

SAK, P. [et al.]: *Člověk a vzdělání v informační společnosti : vzdělávání a život v komputerovaném světě*. Praha : Portál, 2007. 296 s. ISBN. 978-80-7367-230-0.

SCHORB, B. – SLOBODA, Z.: Teorie mediální pedagogiky. In: *Mediální pedagogika v teorii a praxi : Zborník príspevkov z medzinárodnej odbornej konferencie o mediálnej výchove a pedagogike na ZČU v Plzni, 17. – 18. 6. 2009*. Plzeň : PF ZČÚ, 2010. ISBN 978-80-7043-851-0, s. 7 – 11.

SILVERBLATT, A. – ELICEIRI, E. M. E.: *Dictionary of media literacy*. Greenwood Press : Westport, 1997. 234 p. ISBN 0-313-29743-6.

SPOUSTA, V.: Masmédiá jako sociálně-pedagogický problém In: *Pedagogická revue*, ISSN 1335-1982, 2004, č. 3, s. 274 – 285.

ŠEĎOVÁ, K.: Média jako pedagogické téma. In: *Pedagogika*, ISSN 0031-3815 3330-3815, 2004, roč. 44, č. 1, s. 19 – 33.

VRABEC, N: *Mediálna výchova : teoretické východiská a trendy*. Trnava : FMK UCM, 2013. 130 s. ISBN 978-80-8105-498-3.

VRABEC, N.: *Paradigmatické prístupy a nové trendy vo výskume mediálnej gramotnosti*. Trnava: Fakulta masmediálnej komunikácie UCM v Trnave, 2013. 224 s. ISBN: 978-80-8105-507-2.

VRABEC, N.: *Stratégie rozvoja mediálnej gramotnosti v európskych krajinách*. Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, 2014. 239 s. ISBN 978-80-8105-634-5.

ZASĚPA, T. - OLEKŠÁK, P.: *Mediálna výchova*. Ružomberok : Katolícka univerzita, 2008. 196 s. ISBN 978-80-8084-291-8.

PhDr. Viera Kačínová, PhD.